

РЕШЕНИЕ

№ 5878

гр. София, 13.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 84 състав, в публично заседание на 26.01.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Спас Спасов

при участието на секретаря Снежана Тодорова, като разгледа дело номер **11357** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 10а, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ), във връзка с чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК). Образувано е по жалба на К. П. Ш., гражданин на И., [дата на раждане], чрез адв. К., срещу отказ по заявление от 11.09.2025 г. за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (виза тип „D“), издаден от завеждащ „Консулска служба“ в Посолството на Република България в [населено място], И..

Жалбоподателят визира незаконосъобразност на отказа поради липса на мотиви, допуснати съществени процесуални нарушения и неправилно приложение на закона – отменителни основания по чл. 146, т. 2-4 АПК. Претендира се отмяна на издадения отказ и връщане на преписката на административния орган за ново произнасяне. Претендира разноски.

Ответникът – завеждащ „Консулска служба“ в Посолството на Република България в [населено място], И., редовно призован, не изразява становище.

Жалбата е допустима. Подадена е от лице по чл. 3 от АПК, вр. чл. 3, ал. 1 от ЗЧРБ, което е адресат на индивидуален административен акт, засягащ правната му сфера неблагоприятно, тъй като му налага ограничения. Оспорването е подадено в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК. Според чл. 10а, ал. 4 от ЗЧРБ отказите за издаване на визи по чл. 9а, ал. 2, т. 4 не подлежат на обжалване по съдебен ред, освен когато лицето претендира засягане на основни права и свободи по Европейската конвенция за правата на човека. В случая такова твърдение е изложено в жалбата и то е конкретизирано, т.е. налице е предвиденото в законовата разпоредба изключение, допускащо оспорване по съдебен ред на постановен отказ за издаване на виза от съответния тип (в този смисъл вж. определение № 6181/09.06.2025 г. по адм. д. № 5536/2025 г. на ВАС и др.).

От фактическа страна съдът установява следното:

На 11.09.2025 г. жалбоподателят е подал заявление за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (виза вид „D“) до Посолството на Република България в [населено място]. В поле 21 и 26 е посочил, че е работник, с адрес на работодателя в [населено място] за работодател „Ягуар 2“ ЕООД.

Към преписката е приложено уведомление от дирекция „Миграция“ МВР, че на жалбоподателя (и на други лица) е предоставен достъп до пазара на труда на осн. чл. 24и от ЗЧРБ, съгласно становище на Агенцията по заетостта, за срок от 3 години (л. 19).

По делото са представени още свидетелство за съдимост, копие на лични документи, копие на трудов договор с „Ягуар 2“ ЕООД и др.

По делото е представено и писмо от ДАНС с вх. № М-11976/02.12.2025 г. В него се излагат съображения, че апликантът не е бил идентифициран като заплаха за националната сигурност, но след извършен анализ и оценка на кандидата за виза на основание трудова заетост, е било установено, че висок процент кандидати подават заявление за виза с цел да получат пребиваване и достъп до цяла Европа, където да се установят незаконно в някоя от страните членки на ЕС. За проверката и анализа нямало изготвени писмени документи.

Постановен е на 13.10.2025 г. оспореният отказ по заявлението. Като правни основания за отказа са посочени разпоредбите на чл.10, ал.1, т. 17 и т. т. 24 от ЗЧРБ. Възпроизведени са в резюме констатациите на Държавна агенция „Национална сигурност“.

При тези факти съдът преценява жалбата като основателна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 от АПК, във връзка с чл. 146 от АПК, в настоящото производство съдът проверява законосъобразността на оспорения акт, като проверява дали е издаден от компетентен орган и при спазване на законоустановената форма, спазени ли са процесуалните и материалноправни разпоредби, относно издаването му.

По силата на чл. 9г, ал 1 от ЗЧРБ оправомощени от ръководителя на съответната структура длъжностни лица в МВНР, в дипломатическите и консулските представителства на Република България в чужбина и в органите за граничен контрол, могат да вземат решения за издаване, за отказ за издаване, за анулиране и отмяна на визи, а в службите за административен контрол на чужденците - за анулиране и отмяна на визи, при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 9е, ал. 1.

Оспореният индивидуален административен акт е издаден от компетентен орган, видно от приложената към преписката Заповед № 3/16.01.2025 г. на Посланика на РБългария в И., с която Ц. Г. при условията на заместване на С. П. – ЗКС - е овластена да съставя и подписва формулярите по образец, съгл. Приложение № 7, респ. и отказите за издаване на виза. Представено е доказателство за отсъствие на титуляря на валидно правно основание.

Актът е съставен на формуляр по образец, съгласно Приложение № 7 към чл. 34, ал. 3 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и за определяне на визовия режим (НУРИВОВР).

Независимо от лаконичността на така изложените фактически и правни основания на отказа, посочени по-горе, съдът намира, че не е налице отменително основание по чл. 146, т. 2, вр. чл. 59, ал. 1 и ал. 2, т. 4 от АПК. Съдържанието на акта позволява да се извлече волята на административния орган по начин, който не накърнява правото на защита на засегнатото лице и позволява осъществяване на съдебен контрол за законосъобразност. Трайна и непротиворечива е съдебната практика, че мотивите могат да се съдържат и в отделен документ, стига да предшества оспорването (ТР 16/1975 на ОСГК на ВС).

Не се спори, че на чужденеца е издадено положително писмено становище по чл. 24и, ал. 12 ЗЧРБ

от Агенцията по заетостта, т.е. липсва основание за отказ поради непредставяне на изискуем документ от апликанта.

Съгласно чл. 30, ал. 4 от НУРИВОВР, в случаите по чл. 24и, 24к, 33к и 33п от ЗЧРБ решението за издаване на виза се взима в срок от 20 календарни дни след съгласуване с Държавна агенция "Национална сигурност".

Видно от писмо с вх. № М-11976/02.12.2025 г. на Държавна агенция „Национална сигурност“ спрямо заявителя е изразено становище под условие в Националната визова информационна система, по съгласувателната процедура, като обобщено се излагат данни, че документите на заявителя и още група лица са изготвени с формална цел за достъп до територията на страната и последваща миграция.

С подзаконовата нормативна уредба на чл. 20, ал. 3 на Инструкция № КОВ-04-02-351/15.08.2013 г. за условията и реда за съгласуване на заявления за издаване на визи е предвидено, че при наличие на отрицателно становище по чл. 19 от ДМ - МВР, и/или от ДАНС и ако е налице някое от основанията по чл. 10, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България, визовите органи отказват издаването на визата.

С решение на СЕС от 19.12.2013 г. по дело С-84/12 К. се приема, че преценката на индивидуалното положение на кандидата за виза, която се извършва, за да се установи дали дадено основание за отказ не препятства искането му, предполага извършването на комплексни оценки, основани по-специално на личността на този кандидат, на интеграцията му в държавата на неговото местоживееене, на политическата, социалната и икономическата ситуация в тази държава, както и на евентуалната заплаха, която той може да представлява, за обществения ред, националната сигурност, общественото здраве или международните отношения на някоя от държавите членки (т. 56). Такава преценка е извършена и тя е в съответствие с т. 1 от диспозитива на цитираното решение на СЕС.

Правомощието на ДАНС в настоящата хипотеза е в изпълнение на чл. 41, ал. 1, т. 2 ЗДАНС – Държавна агенция "Национална сигурност" осъществява контролна дейност във връзка с пребиваването на чужденци в Република България, като дава становища по молби за издаване на разрешения за продължително, дългосрочно и постоянно пребиваване и на визи и включва чужденци в информационния масив на нежеланите за страната чужденци по Закона за чужденците в Република България.

Безпротиворечиво в практиката по прилагане на чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ във всичките му хипотези, е тълкуването на закона в смисъл, че самото становище на ДАНС не подлежи на самостоятелен съдебен контрол, тъй като то има характеристиките на акт по чл. 21, ал. 5 от АПК, а законосъобразността му се преценява при оспорване на крайния акт, финализиращ производството. Основополагащо в тази насока е решение № 8151/13.06.2014 г. по адм. дело № 4656/2014 г. на ВАС, седмо отделение. В него ясно и недвусмислено е посочено, че макар издателят на оспорения акт да не разполага с възможността да контролира законосъобразността на даденото от ДАНС становище, съдът, воден от задължението да гарантира на засегнатото лице правото на ефективна защита, следва да провери фактическите и правни основания за издаването му. Тази практика на ВАС корелира и с решение на Европейския съд по правата на човека по дело С. G. & others vs. B. No 1365/07, 24.04.2008, § 40 с което ЕСПЧ приема, че на националния съд е дадена възможност да извърши дължимата преценка за законосъобразността на обстоятелства, стоящи извън основния акт на администрацията-предмет на спора, установени от орган по националната сигурност, вкл. и посредством класифицирана информация.

По аргумент от разпоредбите на чл. 13, вр. чл. 8 на Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи (КЗПЧОС), засегнатото лице следва да разполага с ефективна съдебна защита

срещу засягащия го акт.

В идентичен смисъл, вкл. относно визовия режим, са и съображенията, залегнали в решение на Съда на ЕС по дело C-403/16 S. EI N., т. 38.

Постановеният въз основа на отрицателното становище на ДАНС административен акт засяга правната сфера на чуждия гражданин. Ето защо, макар издателят на оспорения акт да не разполага с възможността да контролира законосъобразността на даденото от ДАНС становище, съдът, воден от задължението за преценка на пропорционалност на наложената мярка и гарантиране на правото на ефективна съдебна защита, следва да провери фактическите и правни основания за издаване на процесния отказ.

Доводите на ДАНС съдът преценява като хипотетични. В изразеното становище липсват факти, че работодателят на лицето, с които е сключен трудов договор, му е съдействал единствено с цел за обикаляне на трудовото/миграционното законодателство. Не се сочи и че приемащото дружество извършва фиктивна дейност, както и липсват други доказателства в насока на извършване на формално приемане на чужденци за работа с цел последваща миграция. При липса на конкретни убедителни данни за противоправна дейност в нарушение на визовия режим косвените твърдения не могат да обосноват формирания отказ.

Съобразно императивната разпоредба на чл. 21, ал. 7 от НУРИВОВР (в сила от 14.01.2025 г.) при подаване на заявление за издаване на виза за дългосрочно пребиваване не се допускат изключения от провеждането на интервю от компетентното длъжностно лице с оглед на изясняване на действителната цел на пътуване. Т. интервю няма данни да е било проведено с апликанта, с което органът е допуснал съществено процесуално нарушение, тъй като съображенията, изложени в жалбата, е можело да бъдат установени още в хода на административното производство, респ. ДАНС да извърши допълнителни проверки. Доколкото същото не е сторено нарушението се явява съществено, тъй като е можело да доведе до изменение на постановения правен резултат, същото съставлява самостоятелно отменително основание.

По изложените съображения съдът намира оспорения отказ за материалноправно незаконосъобразен и издаден при допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, поради което и следва да бъде отменен.

На основание чл. 173, ал. 2 АПК преписката следва да се върне на административния орган за ново разглеждане на подаденото искане за издаване на виза за дългосрочно пребиваване. При новото разглеждане административният орган следва да съобрази мотивите, изложени в настоящото решение.

От страна на жалбоподателя са претендирани разноски - 10 лв. държавна такса и адвокатски хонорар – 1200 лв. с ДДС. По делото е представен договор за правна защита и съдействие между К. П. Ш. и работодателя „Ягуар-2“ ЕООД като платец, от една страна, и адвокатското дружество – представител – от друга страна. Представена е фактура за заплатено адвокатско възнаграждение с получател „Ягуар-02“ ЕООД. Според установената на ВАС няма пречка разноските за адвокатско възнаграждение да се заплатят от трето лице, но в този случай е необходимо да се представят доказателства за това, че плащането е извършено със средства на страната или са за нейна сметка (вж. определение № 673/ 22.01.2024 г. по адм. д. № 12117/2023 г., на ВАС; определение № 8663/07.10.2022 г. по адм. д. № 8333/2021 г., на ВАС и др.). В случая в договора е уговорено условие след постъпване на работа на служителя разноските да бъдат понесени от него, но доколкото това е бъдещо и несигурно събитие не следва третото лице да подлежи в настоящия случай на обезвреда с присъждане на разноски в негова полза.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2, във връзка с чл. 173, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, I отделение, 84-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на К. П. Ш., гражданин на И., [дата на раждане] , отказ по заявление от 11.09.2025 г. за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (виза тип „D“), издаден от завеждащ „Консулска служба“ в Посолството на Република България в [населено място], И.

ИЗПРАЩА преписката на завеждащ „Консулска служба“ в Посолството на Република България в [населено място], И., за ново произнасяне по подаденото заявление, съобразно дадените мотиви

ОСЪЖДА Министерството на външните работи да заплати на К. П. Ш., гражданин на И., [дата на раждане] , сумата 5,11 евро разноски за заплатена държавна такса

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искане на К. П. Ш., гражданин на И., [дата на раждане] , да му бъдат присъдени разноски в размер на еврвата равностойност на 1200 лева с ДДС, представляващи адвокатско възнаграждение

Решението може да се обжалва в 14-дневен срок от съобщаването му пред Върховния административен съд